Til

Slagelse Kommune
Teknik, Plan og Erhverv
Dahlsvej 3
4220 Korsør.

E-mail: teknik@slagelse.dk

Vedr. Høring og fremme af projekt for regulering og restaurering af Tude Å, Sortesvælgsrenden og Bækkerenden (materialet af 15. maj 2025, Sag: 25-001667)

På vegne af medlemmerne i Vandløbslavet for nedre Tude Å og Vårby Å (herefter benævnt Å-lavet) fremsendes her vores høringssvar til Slagelse Kommunes projekt for genslyngning af nedre del af Tude Å med et tilhørende vådområde.

Det er vores ønske, at dette høringssvar fra medlemmerne i Å-lavet vil være med til at sikre, at alle relevante forhold bliver belyst og adresseret, før projektet for regulering og restaurering af Tude Å bliver realiseret. Det er vigtigt, at både de miljømæssige og økonomiske konsekvenser for berørte lodsejere analyseres grundigt, og at alle berørte lodsejere føler, at deres bekymringer og interesser bliver hørt.

Efter Kommunens Åbent Hus-arrangement i Jagtforeningen den 12. juni 2025 om Tude Å projektet har der blandt de berørte lodsejere været flere uklare punkter og bekymringer, som det er vigtigt at pointere i nærværende høringssvar.

Værdiforringelse af de berørte områder

Å-lavet noterer sig VVM-rapportens foreløbige vurdering, hvori der i materialet af 15. maj 2025, (Sag: 25-001667) på side 6 står: "Projektet vil have en negativ indflydelse på de afstrømningsmæssige forhold, men de grundejere som indgår i vådområdeprojektet modtager en økonomisk kompensation for deltagelse af projektet, som der er indgået aftaler om. Der vil endvidere blive ydet en erstatning til de lodsejere i ådalene opstrøms for vådområdeprojektet der som konsekvens af projektet vil opleve forringet afvanding."

Netop **projektets negative indflydelse på de afstrømningsmæssige forhold giver anledning til bekymringer** hos de berørte lodsejere. Flere lodsejere driver erhverv på de berørte arealer og en del har valgt at bosætte sig i området. For flere lodsejere kan de erhvervsmæssige muligheder og livsværdier, som området i den nuværende tilstand tilbyder, ikke erstattes. I det lys vil Å-lavet gerne bidrage med en objektiv vurdering af de værdiforringelser, som en eventuel gennemførelse af ovennævnte projektforslag fører med sig.

En af de centrale bekymringer er, hvordan projektets udformning og implementering vil påvirke vandstanden opstrøms og drænforholdene for de omkringliggende arealer. I det lys synes erstatningen til lodsejere opstrøms i projektområdet urealistisk lave. Erstatningerne lader til at afvige langt fra den værdiforringelse, som erstattes inden for projektområdet. I dette høringssvar skal det pointeres, at det har høj prioritet for Å-lavet, at **såfremt der ikke kan opnås enighed med lodsejerne vedrørende erstatningsopgørelserne, kan Å-lavet ikke tilslutte sig** en accept af gennemførelse af det projekterede projekt for regulering og restaurering af Tude Å.

De lave erstatninger for kompensation af de forringelser af arealerne som følge af den kommende vandstandsstigning opstrøms er uforståelige og skaber modvillighed mod projektet. Erstatningerne skaber utryghed om arealernes fremtidige anvendelse. På den ene side viser behovet for erstatninger, at arealerne forringes. På den anden side er erstatninger så lave, at de reelt ikke afspejler de forringelser, der sker af arealerne. De lave erstatninger bidrager til usikkerhed om den model, der er anvendt til beregning af den kompensation, der her skal gives.

Der bør skabes en **mere transparent proces omkring erstatningsopgørelserne**, så lodsejerne har bedre mulighed for at forstå beregningsgrundlaget og komme med indsigelser til de værdiforringelser, som projektet medfører, specielt opstrøms oven for projektområdet i Tude Å og Vårby Å. En inddragelse af lodsejerne kan være med til at fremme en fælles forståelse og opbakning til projektet, hvilket ville gøre det lettere at gennemføre projektet uden større konflikter. Der bør endvidere afsættes midler i projektet til dækning af rådgiveromkostninger i forbindelse med erstatningsopgørelsen. Dette omfatter bl.a. møder sammen med de berørte lodsejere, hvor eksterne, uvildige rådgivere gennemgår mulighederne for erstatning samt grundlaget for erstatningernes størrelse.

Smolthegnet og slusen

Det projekterede smolthegn vil bidrage til yderligere at øge vandstanden opstrøms i Tude Å og Vårby Å. Dermed øges risikoen for, at tilstødende arealer opstrøms oversvømmes. **En nærmere analyse af smolthegnets effekter på vandstanden og næringsstofomsætningen** bør indgå i den endelige vurdering, da det potentielt modarbejder projektets hovedmål om at reducere kvælstofudledningen til Storebælt. Hvis smolthegnet begrænser kvælstofreduktionen, vil det være nødvendigt at genoverveje udformningen af denne del af projektet.

Desuden skal der sikres en tilstrækkelig bredde på slusen for at minimere risikoen for oversvømmelser og for at sikre en mere effektiv vandgennemstrømning. Det foreslås, at der opsættes målestationer opstrøms i projektområdet, så de beregnede vandstandsstigninger i projektet kan blive verificeret med virkeligheden. Hvis målinger af vandstanden viser sig at være større end beregnet (jf. Niras beregninger som indgår i Kommunens "Ansøgning Om Regulering Tude Ådal", se vedlagte bilag), må det nødvendigvis medføre ændringer i konstruktionen af å-løbet og en øget erstatning til de berørte lodsejere.

Det bør pointeres, at **slusen skal lukkes ved høje vandstande**, og såfremt det giver mening, i situationer hvor tang ved udløbet forhindrer vandgennemstrømning til Storebælt. Det ophobede vand bag slusen, vil ved åbning af slusen efterfølgende skylle tangen retur til Storebælt og dermed skabe vandgennemstrømning til Storebælt.

Fremtidens klimaændringer

Til sidst er det vigtigt at nævne, at Vandløbslavet for nedre Tude Å og Vårby Å finder det **kritisabelt, at de igangværende klimaforandringer ikke er med i analyserne af kommende afvandingsforhold** og vandstandshøjder i Tude Å og Vårby Å. Det drejer sig både om den situation, hvor projektet for regulering og restaurering af Tude Å gennemføres, og hvis det ikke gennemføres. Det bør overvejes, hvordan projektet kan integreres i en bredere klimastrategi for Slagelse Kommune og lokalområdet, hvor der vil komme mere nedbør, samtidig med at vandstandene i havene stiger. Begge forhold øger behovet for mere effektiv afvanding fra oplandet specielt ved hændelser med kraftig nedbør, samtidig med at vandstandene i Storebælt stiger. Det er vigtigt at sikre, at de reguleringer og restaureringer, der gennemføres i nedre Tude Å, ikke blot tager hensyn til de kortsigtede effekter for

lodsejere, men også de langsigtede konsekvenser for afstrømning og vandstande på de tilstødende arealer.

Afslutningsvis er det vores opfattelse, at dialogen mellem Slagelse Kommune og Vandløbslavet for nedre Tude Å og Vårby Å er god. Derfor står vi også til rådighed for Kommunen i forbindelse med udmøntning og gennemførelse af initiativer, som vil imødekomme de bekymringer og frustrationer, som projektet for regulering og restaurering af Tude Å medfører hos berørte lodsejere.

Med venlig hilsen

På vegne af medlemmerne i

Vandløbslavet for nedre Tude Å og Vårby Å

ved formand Bjarne Nielsen

Bilag vedlagt

4.1.4 Vandstande og afvandingstilstand i Tude Ådal og Vårby Ådal ovenfor vådområdeprojektet

4.1.4.1 Vandstandsforhold i Tude Ådal og Vårby Ådal ovenfor vådområdeprojektet

De fremtidige vandstandsforhold ovenfor projektområdet for vådområdet vil ændre sig efter udførelse projektet i forhold til vandstandsforholdene i den nuværende situation. Det skal igen her bemærkes, at der ved beregningerne af vandstandsforholdene i den nuværende situation er antaget at højvandslukket ved Bildsøvej virker optimalt og er helt lukket, når vandstanden nedstrøms slusen er højere end opstrøms for slusen.

For at belyse ændringerne er de fremtidige (projekt) og nuværende vandstande (status) angivet herunder for 4 stationer i forskellige karakteristiske vandstandssituationer. Stationernes beliggenhed er vist på kortet i Figur 4.10. Ændringerne er som forventet generelt størst i St.31.705, der er beliggende lige opstrøms for vådområdet, og aftager gradvist, når man bevæger sig opstrøms.

Tabel 4.1: Fremtidige vandstandsforhold ovenfor for vådområdet i Tude Å og Vårby Å.

Karakteristisk situation	**Tude Å st. 31.705 [meter DVR90]**		**Tude Å st. 30.031 [meter DVR90]**		**Tude Å st. 26.731 [meter DVR90]**		**Vårby Å st. 10.300 [meter DVR90]**	
	Status	Projekt	Status	Projekt	Status	Projekt	Status	Projekt
Middel	0,15	0,22	0,21	0,27	0,42	0,45	0,25	0,30
Median	0,12	0,16	0,16	0,18	0,32	0,34	0,18	0,20
Median minimum	-0.28	-0,13	-0,25	-0,12	-0.20	-0,10	-0,24	-0.11
Median maksimum	0,84	0,89	0,91	0,96	1,38	1,38	1,00	1,04
Maksimum (2002-2019)	1,11	1,13	1,19	1,20	1,65	1,66	1,28	1,29
Sommermiddel	0,07	0,13	0,10	0,15	0.21	0,26	0,11	0,16
Vintermiddel	0,21	0.29	0.30	0,35	0,56	0,59	0,34	0,39

I st. 31.705 er ændringen i den beregnede sommermiddelvandstand 6 cm. Ændringen aftager opstrøms, men er i st. 26.731 i Tude Å og st. 10.300 i Vårby Å på henholdsvis 3 og 5 cm. Ændringerne i vintermiddelvandstanden er i samme størrelsesorden med 8 cm i st.31.705.

Foreløbigt udkast